

Nr 241

Av herr **Bergman m. fl.**, om inrättande av en professur i arkitekturens teori och historia vid Chalmers tekniska högskola.

I statsverkspropositionen år 1958 redovisar Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln det betänkande, som ligger till grund för omorganisationen av arkitekturavdelningen vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Enligt utredningen skulle bl. a. en förstärkning av undervisningen i arkitekturens teori och historia vara nödvändig.

Denna avdelning skulle vid Chalmers tekniska högskola förestås av en professur, som avsågs omfatta arkitekturens teori och historia med särskilt aktgivande på förhållandet mellan samhällets ekonomiska och sociala struktur och dess stads- och husbyggnad under gångna tider och i nuet. Utredningen hade framhållit, att genom detta innehåll framträder ämnet arkitekturens teori och historia som ett av de grundläggande huvudämnena i arkitekternas utbildning. Enligt utredningen förutsattes, att denna avdelning övertar vissa delar av undervisningen från ämnena arkitektur och stadsbyggnad. Dessutom skulle genom de samarbetsprinciper, som varit vägledande för organisationens uppbyggnad, det vara lämpligt att låta arkitekturhistorisk undervisning av speciell karaktär införas som stödjande moment inom de tillämpade ämnenas kurser.

Såväl undervisnings- som organisationsplan redovisas utförligt i ovan nämnda proposition, där Kungl. Maj:t i stort sett godtar vad utredningen föreslagit. Kungl. Maj:t var dock icke beredd att då taga ställning till förslaget om en professur i arkitekturens teori och historia utan ansåg, att den hittillsvarande anordningen med undervisning av speciallärare och docentundervisning i ämnet borde tills vidare bibehållas. Vid riksdagsbehandlingen av denna fråga godtogs vad Kungl. Maj:t här hade föreslagit.

Det förordnande som e.o. docent för den speciallärare, som för närvarande upprätthåller undervisningen beträffande arkitekturens teori och historia, upphör den 31 december 1960, efter vilket datum arkitekturavdelningen icke längre disponerar över befattningen. Då det får anses vara av synnerligen stort värde för arkitektutbildningen, att omfattningen av ämnet arkitekturens teori och historia får den utformning, som förutsattes i utredningen, hör en professur inrättas i arkitekturens teori och historia. Det kan i detta sammanhang framhållas, att delar av motsvarande under-

visning för tekniska högskolan i Stockholm handhaves genom konsthögskolans professur i arkitekturens historia.

Vad som är av speciellt intresse i de moderna kraven på arkitektutbildningen är den betydelse, som tillmätes kunskap om samhällets ekonomiska och sociala struktur i relation till dess stads- och husbyggnad i såväl historisk som nuvarande tid. Detta förhållande återspeglas även i Kungl. Maj:ts bedömning av frågan vid 1958 års behandling av undervisningsplanen, där Kungl. Maj:t framhåller: »Undervisningsplanen förefaller mig ägnad att fördjupa utbildningen och vidga de studerandes perspektiv på arkitektens uppgift i samhället.»

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta att inrätta en professur i arkitekturens teori och historia i lönegrad Bo 3 fr. o. m. ingången av budgetåret 1959/60 med samtidig indragning av speciallärarbefattningen i arkitekturens historia, samt

att i anledning härav godtaga vad Kungl. Maj:t föreslagit som avlöningsstat för Chalmers tekniska högskola med följande ändring:

1. avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis 2 185 836 kronor;

2. arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t: arvoden åt speciallärare och biträdande lärare, förslagsvis 553 432 kronor.

Stockholm den 27 januari 1959

Per Bergman

Robert Johansson

Ruth Hamrin-Thorell